

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 17 lipca 2015 r.

Poz. 4590

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR KN-I.4131.1.231.2015.16 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 15 lipca 2015 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały Nr X/64/2015 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania - **ze względu na istotne naruszenie prawa.**

Uzasadnienie

Uchwała Nr X/64/2015 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 11 czerwca 2015 r. została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 18 czerwca 2015 r.

Jako podstawę prawną uchwały powołano przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 11, art. 50 ust. 6, art. 96 ust. 4 i art. 104 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163).

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały – organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W § 2 uchwały Rada Gminy Stare Miasto postanowiła, że „wysokość odpłatności za jedną godzinę usługi określa tabela stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszej uchwały”.

We wskazanym załączniku Rada zamieściła tabelę, w której dokonała (w procentach) ustaleń wysokości odpłatności za usługi. Procentową wysokość tej odpłatności uzależniła od dochodu: „*samotnych, samotnie gospodarujących, osoby w rodzinie*” w stosunku do: „*dochód w rodzinie, % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie*”.

Co najistotniejsze - Rada nie określiła kosztu 1 godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej.

Ustalenie kosztu jednej godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych determinuje wysokość opłaty, stanowiąc jeden z kluczowych elementów szczegółowych warunków odpłatności za wskazane usługi, w związku z czym w uchwale, wydanej na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, ustanawiając szczegółowe warunki odpłatności, nie można pominąć kwestii ustalenia

i wysokości kosztu ww. usług. Powołany przepis przesądza o tym, że to rada gminy jest organem właściwym do określenia szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńczej.

Tymczasem zarówno z uchwały jak i z załącznika do niej nie wynika jaka faktycznie będzie cena jednej godziny usług opiekuńczych. Nie sposób zatem obliczyć jaki koszt poniosą adresaci tej uchwały.

Konsekwencją stwierdzenia nieważności § 1 uchwały jest również stwierdzenie nieważności § 4 ust. 1, w którym Rada zawarła zapis, iż „osoby, które nie spełniają kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej zwracają poniesione przez Gminę wydatki za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w części lub w całości zgodnie z tabelą stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały”.

Zauważyć bowiem należy, że skoro w oparciu o postanowienia kwestionowanej uchwały niemożliwym jest ustalenie kosztu usługi opiekuńczej lub specjalistycznej usługi opiekuńczej, to również niemożliwym jest ustalenie jaka część tego kosztu miałaby podlegać zwrotowi.

W § 4 ust. 3 uchwały Rada wskazała, że „o zwolnieniu całkowitym lub częściowym z ponoszenia opłaty za świadczone usługi opiekuńcze rozstrzyga Kierownik w formie decyzji administracyjnej na podstawie wniosku osoby zainteresowanej i okoliczności sprawy”.

Zapis ten stanowi niedozwoloną modyfikację art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ, który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, może odstąpić od żądania takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 50 ust. 6 ww. ustawy rada gminy w drodze uchwały określa m.in. szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.

Kwestionowana uchwała powinna zatem w tym zakresie ograniczyć się do wskazania przesłanek, jakie będą brane pod uwagę przy podjęciu decyzji o ewentualnym zwolnieniu od opłat za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze; z brzmienia ww. przepisu jednoznacznie wynika, że „rada gminy określa (...) szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat (...)”.

Odnosnie przesłanek warunkujących możliwość zwolnienia świadczeniobiorcy od opłat za ww. usługi, Rada wymieniając je w § 4 ust. 2 pkt a)-d) uchwały posłużyła się zwrotem „w szczególnie uzasadnionych przypadkach (...) zwłaszcza ze względu na:”.

Zdaniem organu nadzoru użyte sformułowanie w sposób istotny narusza prawo. Dopuszcza bowiem wprowadzenie innych, nie wskazanych w uchwale przypadków, które będą umożliwiały zwolnienie z ponoszenia opłat. Stoi ono w sprzeczności z treścią udzielonego Radzie upoważnienia do podjęcia uchwały. W art. 50 ust. 6 ustawy wyraźnie wskazuje się, że to organ stanowiący gminy ma określić, w drodze uchwały, szczegółowe warunki zwolnienia od opłat za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Uchwała taka, jako akt prawa miejscowego, staje się podstawą ewentualnego wniosku w tej sprawie i wydanej później decyzji. Za niedopuszczalną należy zatem uznać taką regulację, która umożliwia organowi wydającemu decyzję wprowadzenia według własnego uznania innych przesłanek, mogących stanowić podstawę przyznanego zwolnienia.

Ponadto w ocenie organu nadzoru, powyższy zapis uchwały istotnie narusza prawo, z uwagi na niewłaściwe wypełnienie delegacji z art. 50 ust. 6 ustawy. Na podstawie wskazanego przepisu Rada powinna określić szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat. Prawidłowe wypełnienie delegacji ustawowej w tym zakresie polega na precyzyjnym wskazaniu przesłanek uzasadniających całkowite zwolnienie z opłat oraz wskazaniu odrębnych przesłanek uzasadniających częściowe zwolnienie z opłat, tak, aby Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Mieście, rozpatrując wniosek o zwolnienie z opłat za te usługi mógł ocenić, czy po stronie osoby uprawnionej do korzystania z usług zachodzą okoliczności obligujące do zastosowania ulgi i w jakim zakresie (całkowitego, czy też częściowego zwolnienia).

W związku z tym tak skonstruowana uchwała nie może zostać uznana za prawidłową realizację kompetencji przyznanej Radzie Gminy mocą art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, co pociąga za sobą konieczność stwierdzenia jej nieważności w całości.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Piotr Florek